

Azərbaycan Respublikası adından

QƏRAR

Bakı şəhəri

İş № 2(102)-1337/2019

18.02.2019

ALİ MƏHKƏMƏ

**Azərbaycan Respublikası adından
Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsi
Mülki Kollegiyasının
Q Ə R A R İ**

İş № 2(102)-1337/2019

18 fevral 2019-cu il

Bakı şəhəri

Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Mülki Kollegiyası, hakimlər Hacıyev Sənan Firudin oğlu (sədrlik edən və məruzəçi - hakim), Əsgərov Qürbət Ağa oğlu və Vəliyeva Elşənə Rafiq qızından ibarət tərkibdə, Qılıcova Sevda Mübariz qızının katibliyi, Şəki Apellyasiya Məhkəməsi Mülki Kollegiyasının 11.10.2018-ci il tarixli, 2(107)-2186/2018 nömrəli qətnaməsindən iddiaçı ***nın kassasiya şikayəti üzrə mülki işə baxaraq,

MÜƏYYƏN ETDİ:

Şəki Rayon Məhkəməsinin (hakim K.Süleymanov) 18 may 2018-ci il tarixli, 2(075)-631/2018 nömrəli qətnaməsi ilə iddia tələbi təmin edilməmişdir.

Şəki Apellyasiya Məhkəməsi Mülki Kollegiyasının (hakimlər R.R.Rəfiyev, G.Q.Abbasov və E.Ş.Hüseynov) 11.10.2018-ci il tarixli, 2(107)-2186/2018 nömrəli qətnaməsi ilə iddiaçı ***nın apelyasiya şikayəti təmin olunmamış, Şəki Rayon Məhkəməsinin 18 may 2018-ci il tarixli qətnaməsi dəyişdirilmədən saxlanılmışdır.

İddiaçı *** və onun vəkili X4 iş üzrə Şəki Apellyasiya Məhkəməsi Mülki Kollegiyasının 11.10.2018-ci il tarixli qətnaməsindən kassasiya şikayəti vermişlər.

İŞİN HALLARI:

İddiaçı *** Cavabdeh qarşı iddia ərizəsi ilə məhkəməyə müraciət edərək, Cavabdeh hakim müayinəsindən keçməsi və dərman preparatlarının alınması üçün atası *** tərəfindən 2015-ci ilin fevral ayında, 2016-cı il, 2017-ci illərdə borc verdiyi 1500 (bir min beş yüz) manat pulun və nikah dövründə hədiyyə şəklində ona verilmiş, nikah pozulduqdan sonra əlindən alınmış 6050 (altı min əlli) manat dəyərində qızıl- zinət əşyalarının, 300 (üç yüz) manat dəyərində divan- kreslo dəstinin, 100 (bir yüz) manat dəyərində madonna servis, 500 (beş yüz) manat dəyərində mobil telefon, evdə qalan

özünə məxsus 200 (iki yüz) manat pulun Cavabdeh tərəfindən ona ödənilməsi və nikah dövründə gəlin köçdüyü evdə yaşamaq hüququnun tanınması barədə qətnamə qəbul edilməsini xahiş etmişdir.

İddia tələbi belə əsaslandırılmışdır ki, o, Cavabdeh ilə 11 oktyabr 2013-cü ildə Şəki rayon Qeydiyyat şöbəsində nikah bağlamaqla ailə qurmuşdur. Bu nikahdan övladları olmamışdır. Müntəzəm olaraq Cavabdeh həkim müayinəsindən keçsə də, müalicəsinin heç bir müsbət nəticəsi olmamış və gələcəkdə də müsbət nəticəsinin olması qeyri-mümkündür. O, Cavabdeh ilə birgə nikah dövründə yaşadıkları zaman həkim müayinəsindən keçmək üçün 02 oktyabr 2015-ci il tarixdə Şəki Rayon MRX-nın Dermatoveneroloji laboratoriyasında makroskopik müayinə edilərkən onda həmin xəstəlik aşkar olunmuş və qeydə alınmışdır. Müalicə üçün resept yazılmışdır. Lakin heç bir nəticəsi olmamışdır. İkinci dəfə 26 yanvar 2016-cı ildə yenə Cavabdeh Şəki MRX-nın Dermatoveneroloji laboratoriyasında yoxlamadan keçmişdir. Təkrar analiz verərkən ilk analizdə olduğu xəstəliklər aşkarlanmışdır. Müalicəsinə resept yazılmış və heç bir nəticəsi olmamışdır. 3-cü dəfə həkim müayinəsinə Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin Mingəçevir şəhərində yerləşən Dövlət Xəstəxanasına 04 fevral 2016-cı il tarixdə aparmışlar. Ödənişli qaydada müayinə ilə bağlı pul köçürülmüş və resept yazılmışdır. Sonra 06 aprel 2017-ci ildə Şəki MRX-da Radioloji laboratoriyasında yoxlanaraq Cavabdeh resept yazılmışdır. Həmin müalicələrin heç bir nəticəsi olmamışdır. Ümumilikdə Cavabdeh 16 noyabr 2015-ci ildən 07 aprel 2017-ci ilədək müalicəsinə çəkilən bütün xərc onun atası tərəfindən ödənilmişdir. Şəkidə, Bakıda və s. şəhərlərdə edilən ödənişlər və alınan dərman peraparatlarına çəkilən xərclər cəmi 1500 (bir min beş yüz) manat məbləğindədir. Ər-arvadın hər birinin mülkiyyəti, yəni zinət əşyaları istisna olmaqla fərdi istifadə şeyləri (geyim, ayaqqabı və s) nikah zamanı ər-arvadın ümumi vəsaiti hesabına əldə edilsə də, ər-arvaddan kimin istifadəsində olubsa, ona məxsusdur. 11 oktyabr 2013-cü il tarixdə Azərbaycan Respublikası Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin Şəki Bölgə Qazisinin tərtib etdiyi nikahnaməsində hədiyyə şəklində qeyd olunan qızıl-zinət əşyaları, yəni 3000 (üç min) manat dəyərində 1 dəst brilyant komplekt, 650 (altı yüz əlli) manat dəyərində 1 ədəd üzük, 1500 (bir min beş yüz) manat dəyərində boyunbağı və biləzik komplekti, 150 (bir yüz əlli) manat dəyərində 1 (bir) ədəd Fantaziya üzük, 650 (altı yüz əlli) manat dəyərində 1 (bir) ədəd oğlan üzüyü nikah pozulmamışdan qabaq qaynanası *** və baldızı *** tərəfindən ona müqavimət göstərərək ondan alınmışdır. Atası tərəfindən ona alınmış 500 (beş yüz) manat dəyərində özünə məxsus "Samsung A3" markalı telefon Cavabdeh tərəfindən onun əlidən alınmışdır. 100 (bir yüz) manat dəyərində Madonna servis, 300 (üç yüz) manat dəyərində divan- kreslo dəsti, 200 (iki yüz) manat dəyərində mətbəx mebeli, 200 (iki yüz) manat özünə məxsus pul isə ər evində qalaraq götürülməmişdir. Qızıl- zinət əşyaları, divan- kreslo, mətbəx mebeli və evdə olan ona məxsus pul ilə birlikdə cəmi 7250 (yeddi min iki yüz əlli) manat Cavabdeh alınaraq ona ödənilməlidir. Cavabdeh evindən atası evindən apardığı cihazları 10 dekabr 2010-cu il tarixdə çıxararkən hal şahidlərinin iştirakı ilə akt tərtib edilmişdir. 10 dekabr 2017-ci il tarixdə cihazları götürərkən hal şahidlərinin iştirakı ilə tərtib etdikləri aktda onun da, anasının da iştirakını qeyd edərkən *** *** və *** *** qızı və Cavabdeh evdə olmadıqlarını və akta onların adlarının qeyd edilməsinin vacib olmadığını bildirdilər. 10 dekabr 2017-ci il tarixdə *** ***-un iştirakı ilə tərtib edilmiş aktın arxasında şəxsən öz xətti ilə qeyd edilmişdir ki, daha doğrusu təsdiq edilmişdir ki, həmin əşyaların bir qismi guya 4 (dörd) il qabaq özləri tərəfindən satılmışdır. Cavabdehin atası *** *** həmin əşyaların bir qisminin satıldığını etiraf etmişdir. Cavabdeh iddia ərizəsində adları çəkilən əşyaları və ya onların dəyərini ona qaytarmaqdan imtina etdiyindən o, hazırkı iddia ərizəsi ilə məhkəməyə müraciət etmək məcburiyyətində qalmışdır.

İş üzrə yuxarıda göstərilən məhkəmə aktları qəbul edilmişdir.

KASSASIYA ŞİKAYƏTİNİN DƏLİLLƏRİ:

İddiaçı *** və onun vəkili X4 iş üzrə Şəki Apellyasiya Məhkəməsi Mülki Kollegiyasının 11.10.2018-ci il tarixli qətnaməsindən kassasiya şikayəti verərək, onun ləğv, işin yeni apellyasiya baxışına qaytarılması barədə qərarın qəbul edilməsini xahiş etmişdirlər.

Kassasiya şikayəti belə əsaslandırılmışdır ki, məhkəmələr işdə olan sübutlara prosesual qanunvericiliyin verdiyi səlahiyyətlər baxımından düzgün qiymət verməyərək, əsassız nəticəyə gəlmişlər.

PROSESSUAL MƏSƏLƏLƏR:

Tərəflər işə baxılmasının vaxtı və yeri barədə lazımi qaydada xəbərdar edilsələr də, məhkəmə iclasına gəlməmiş və gəlmələrinin səbəbləri barədə məhkəməyə məlumat verməmişdirlər.

Məhkəmə kollegiyası Azərbaycan Respublikası MPM-in 415.3-cü maddəsinə əsasən məhkəmə iclasında onların iştirakı olmadan işə baxılmasını mümkün hesab etmişdir.

HÜQUQİ MƏSƏLƏLƏR:

Azərbaycan Respublikası MPM-in 416-cı maddəsinə əsasən kassasiya instansiyası məhkəməsi apellyasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən maddi və prosesual hüquq normalarının düzgün tətbiqini yoxlayır.

Şəki Apellyasiya Məhkəməsinin Mülki Kollegiyası qəbul etdiyi 11.10.2018-ci il tarixli qətnaməsi ilə iddiaçının apellyasiya şikayətini təmin etməyib, iş üzrə Şəki Rayon Məhkəməsinin 18 may 2018-ci il tarixli qətnaməsini dəyişiklik etmədən saxlayarkən haqlı olmuş, maddi və prosesual hüquq normalarını düzgün tətbiq etmiş, iş üzrə qanuni və əsaslı qətnamə qəbul etmişdir.

Belə ki, apellyasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən müəyyən edilmiş işin hallarından görüldüyü kimi, Azərbaycan Respublikası ƏMDK yanında DƏDRX tərəfindən 04 iyun 2016-cı il tarixdə verilmiş RH seriyalı, ***** nömrəli hüquqların dövlət qeydiyyatı haqqında daşınmaz əmlakın dövlət reyestrindən çıxarışın surətinə əsasən, *** sayılı ev X1 adına qeydə alınmışdır.

Azərbaycan Respublikası Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin Şəki Bölgə Qazılığı tərəfindən verilmiş nikahnamənin notarial qaydada təsdiq edilmiş surətinə əsasən, Cavabdeh tərəfindən iddiaçı ***na mehr kimi 1 dəst brilyant komplek, 1 ədəd üzük, 1 ədəd boyunbağı (sep) və 1 ədəd bilərzik hədiyyə edilmişdir.

Maddi hüquq normaları yoxlanılarkən kassasiya kollegiyası belə nəticəyə gəlmişdir ki, apellyasiya məhkəməsi iddianın qanuni əsaslarını düzgün müəyyən etmişdir.

Belə ki, "İnsan hüquqlarının və əsas azadlıqların müdafiəsi haqqında" Avropa Konvensiyasının 6-cı maddəsində qeyd edilir ki, "Hər kəs, onun mülki hüquq və vəzifələri müəyyən edilərkən və ya ona qarşı hər hansı cinayət ittihamı irəli sürülərkən, qanun əsasında yaradılmış müstəqil və qərəzsiz məhkəmə vasitəsi ilə, ağlabatan müddətdə işinin ədalətli və açıq araşdırılması hüququna malikdir..."

Məhkəmə kollegiyası qeyd edir ki, iddiaçının tələbi aşağıdakılardan ibarətdir:

-Cavabdehin həkim müayinəsindən keçməsi və dərman preparatlarının alınması üçün atası *** tərəfindən 2015-ci ilin fevral ayında, 2016-cı il, 2017-ci illərdə borc verdiyi 1500 (bir min beş yüz) manat pulun alınaraq iddiaçıya verilməsi.

-Nikah dövründə hədiyyə şəklində ona verilmiş, nikah pozulduqdan sonra əlindən alınmış 6050 (altı min əlli) manat dəyərində qızıl-zinət əşyalarının, 300 (üç yüz) manat dəyərində divan-kreslo dəstinin, 100 (bir yüz) manat dəyərində madonna servis, 500 (beş yüz) manat dəyərində mobil telefonun, evdə qalan özünə məxsus 200 (iki yüz) manat pulun cavabdeh tərəfindən ona ödənilməsi.

-Nikah dövründə gəlin köçdüyü evdə yaşamaq hüququnun tanınması.

Apellyasiya instansiyası məhkəməsi iddia tələbinin birinci hissəsi üzrə aşağıdakı qaydada hüquqi dəyərləndirmə apararaq onu qeyd etmişdir ki, iş materiallarında olan cavabdehin müayinə və müalicəsi ilə bağlı sübutlar onun həqiqətən də xəstə olmasını təsdiq etsə də belə, həmin sübutlarla müayinə pulunun iddiaçı və yaxud onun atası tərəfindən ödənilməsi öz təsdiqini tapmır. Bundan başqa da işə əlavə edilmiş reseptlərdəki dərman preparatlarının həqiqətən də alınması və yaxud həmin dərmanlara nə qədər pulun xərclənməsi, eyni zamanda həmin dərman preparatları alındığı halda doğrudan da həmin dərmanların məhz iddiaçının atasının pulu ilə alındığını təsdiq edən sübut məhkəməyə təqdim edilməmişdir. Eyni zamanda məhkəmə kollegiyası onu da qeyd etməyi zəruri hesab edir ki, iddiaçı 1500 manat pulun özü tərəfindən deyil, atası tərəfindən cavabdehə verildiyini qeyd edir. Halbu ki, iş materiallarından görüldüyü kimi iddiaçının atasının cavabdehə qarşı bununla bağlı hər hansı tələbi mövcud deyildir. Ona görə də məhkəmə kollegiyası iddia tələbinin həmin hissəsi ilə bağlı dəlinini əsassız sayır və məhkəmə kollegiyası qeyd edir ki, birinci instansiya məhkəməsi həmin hissə üzrə düzgün nəticəyə gəlmişdir.

İddianın nikah dövründə hədiyyə şəklində ona verilmiş, nikah pozulduqdan sonra əlindən alınmış 6050 (altı min əlli) manat dəyərində qızıl-zinət əşyalarının, 300 (üç yüz) manat dəyərində divan-kreslo dəstinin, 100 (bir yüz) manat dəyərində madonna servisin, 500 (beş yüz) manat dəyərində mobil telefonun, evdə qalan özünə məxsus 200 (iki yüz) manat pulun cavabdeh tərəfindən ona ödənilməsinə dair tələbinə münasibətdə məhkəmə kollegiyası onu qeyd etmişdir ki, iddia tələbi həmin hissədə də əsaslı deyildir. Belə ki, iddiaçı məhkəmə kollegiyasının iclasında verdiyi izahatında göstərmişdir ki, o Cavabdeh ilə 2013-cü il tarixdə nikahlarını rəsmi qaydada qeyd etdirməklə ailə qurmuş və iddia etdiyi qızıl zinət əşyaları ona hədiyyə edilmişdir. Ancaq 2014-cü ildə ona məlum olmuşdur ki, həmin qızıl-zinət əşyaları onun baldızının olmuşdur. Ona görə də həmin əşyalar onun qaynanası və baldızı tərəfindən ondan alınmışdır. Birinci instansiya məhkəməsinin iclas protokolundan görünür ki, iddiaçı baldızı və qaynanası tərəfindən ona müqavimət göstərilərək qızılların ondan alınmasını qeyd etmişdir ki, bu da onun məhkəmə kollegiyasında verdiyi izahatla ziddiyyət təşkil edir və izahat verərkən səmimi olmadığını göstərir. Bundan başqa da məhkəmə kollegiyası onu da qeyd edir ki, o 2014-cü ildə qızılların baldızın olmasını bilmiş, 2017-ci ildə isə tərəflər arasındakı ailə münasibətləri kəskinləşmişdir. Buna baxmayaraq o keçən 3 il ərzində qızıl-zinət əşyalarını tələb etməmişdir. Bu da onu göstərir ki, qızıl-zinət əşyaları ona məxsus olsa da belə o özünə məxsus əmlaka üzərində özü sərbəst şəkildə sərəncam vermişdir.

Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsinin:

152-ci maddəsinə əsasən, mülkiyyət hüququ - subyektin ona mənsub əmlaka (əşyaya) öz istədiyi kimi sahib olmaq, ondan istifadə etmək və ona dair sərəncam vermək üzrə dövlət tərəfindən tanınan və qorunan hüququdur. Sahiblik hüququ-əmlaka (əşyaya) faktik sahibliyi həyata keçirməyin hüquqi cəhətdən təmin edilmiş imkanıdır. İstifadə hüququ - əmlakdan (əşyadan) onun faydalı təbii xassələrini hasil etməyin, habelə ondan fayda götürməyin hüquqi cəhətdən təmin edilmiş imkanıdır. İstifadədən fayda gəlir, artım, bəhər, törəmə şəklində və başqa formalarda ola bilər. Sərəncam hüququ - əmlakın (əşyanın) hüquqi müqəddəratını təyin etməyin hüquqi cəhətdən təmin edilmiş imkanıdır.

Bundan başqa aşağı instansiya məhkəmələri müəyyən etmişlər ki, iddiaçı cavabdehdən 300 (üç yüz) manat dəyərində divan- reslo dəstinin ona toy ərəfəsində hədiyyə edildiyini bildirsə də, Azərbaycan Respublikası Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin Şəki Bölgə Qazılığı tərəfindən verilmiş nikahnamədə iddiaçı ***na mehr kimi hədiyyə edilmiş əşyaların içərisində mebel əşyaları qeyd olunmamışdır. İddiaçı ***nın həmin əşyanın ona toy ərəfəsində hədiyyə edilməsi ilə bağlı heç bir sübutu məhkəməyə təqdim etməmişdir.

İddia tələbinin 3000 (üç min) manat dəyərində 1 dəst brilyant komplekt, 650 (altı yüz əlli) manat dəyərində 1 ədəd üzük , 1500 (bir min beş yüz) manat dəyərində sep boyunbağı və bilərzik komplekti, 150 (bir yüz əlli) manat dəyərində 1 (bir) ədəd Fantaziya

üzük, 650 (altı yüz əlli) manat dəyərində 1 (bir) ədəd oğlan üzüyü ilə bağlı iddiaçı tələbini əsaslandırma bilməmiş və bununla bağlı sübutlarını məhkəməyə təqdim etməmişdir.

500 (beş yüz) manat dəyərində mobil telefona dair tələbi ilə bağlı məhkəmə kollegiyası onu qeyd edir ki, telefonun hansı markaya aid olması, həmin telefonda hansı mobil nömrənin aktivləşdirilməsi, telefonun digər texniki göstəricilərinə dair sübut da məhkəmə kollegiyasına təqdim edilə bilinmədiyindən iddia tələbinin həmin hissəsi də əsassızdır.

Məhkəmə kollegiyası apellyasiya şikayətinin 200 manat pulunun da oğurlanmasına dair dəllərinə cavab olaraq onu qeyd edir ki, oğurluq cinayət əməli olmaqla cinayət mühakimə icraatı qaydasında araşdırılmalı bir məsələdir və mülki işə baxan məhkəmə tərəfindən həmin dəlillərə hüquqi qiymət yol verilməsi yol verilməzdir. Ona görə də iddiaçının bununla bağlı müvafiq hüquq mühafizə orqanına ərizə ilə müraciət etməsi halı istisna edilmir.

İddiaçının tələbindən biri də nikah dövründə gəlin köçdüüyü evdə onun yaşamaq hüququnun tanınmasından ibarətdir.

Apellyasiya instansiyası məhkəməsi bununla bağlı düzgün olaraq onu qeyd etmişdir ki, iddiaçının gəlin köçdüüyü *** sayılı ev hazırki iş üzrə cavabdehə deyil, onun atası X2 məxsusdur ki, hazırki iddiaya da cavab verməli şəxs Cavabdeh deyildir.

AR MPM-nin 50-ci maddəsinə əsasən prosesdə tərəflər iddiaçı və cavabdeh hesab edirlər. İddia tələbinin yönəldiyi fiziki və hüquqi şəxslər cavabdeh hesab olunurlar.

İddiaçının tələbi X2 məxsus evə köçürülməyə yönəlsə də, buna baxmayaraq tələbin yönəldiyi şəxs Cavabdeh olmuşdur. Bundan başqa, iddiaçı *** və Cavabdeh arasında ailə münasibətləri 11 oktyabr 2013-cü il tarixdə yaranmış və cavabdehin atasına məxsus evə gəlin köçmüşdür. İddiaçı ilə evin mülkiyyətçisi olan X1 oğlu Cavabdeh arasındakı nikah pozulmuş və onların arasında olan ailə münasibətlərinə xitam verilmişdir. Eyni zamanda, ailə münasibətlərinə xitam verildikdə yaşayış sahəsindən istifadə hüququnun saxlanması barədə iddiaçı *** ilə mülkiyyətçi X3 arasında hər hansı razılaşma olmamışdır.

Azərbaycan Respublikası Mənzil Məcəlləsinin:

- 30.1-ci maddəsinə əsasən, yaşayış sahəsi mülkiyyətçisinin ailə üzvlərinə həmin mülkiyyətçi ilə ona məxsus olan yaşayış sahəsində birlikdə yaşayan mülkiyyətçinin arvadı (əri), habelə onun uşaqları və valideynləri aid edilir. Digər qohumlar, mülkiyyətçinin himayəsində olan əmək qabiliyyəti olmayanlar mülkiyyətçi tərəfindən ailə üzvləri kimi yaşayış sahəsinə köçürüldükdə, onun ailə üzvləri hesab edilə bilərlər.

- 30.2-ci maddəsinə görə, əgər yaşayış sahəsinin mülkiyyətçisi ilə ailə üzvləri arasında başqa razılaşma yoxdursa, mülkiyyətçinin ailə üzvləri həmin yaşayış sahəsindən onunla bərabər istifadə etmək hüququna malikdirlər. Yaşayış sahəsinin mülkiyyətçisinin onunla birgə yaşayan ailə üzvləri həmin yaşayış sahəsindən təyinatı üzrə istifadə etməyə və onun saxlanmasını təmin etməyə borcludurlar.

- 30.4-cü maddəsinə görə isə, əgər yaşayış sahəsinin mülkiyyətçisi ilə keçmiş ailə üzvü arasında başqa razılaşma yoxdursa, yaşayış sahəsinin mülkiyyətçisi ilə ailə münasibətlərinə xitam verildikdə, keçmiş ailə üzvünün həmin yaşayış sahəsindən istifadə hüququ saxlanmır. Yaşayış sahəsinin mülkiyyətçisinin keçmiş ailə üzvünün yaşayış sahəsini əldə etməyə və ya yaşayış sahəsindən istifadə hüquqlarını həyata keçirməyə əsasları olmadıqda, yaşayış sahəsinin mülkiyyətçisinin keçmiş ailə üzvünün maddi vəziyyəti və diqqətə layiq digər hallar özünü yaşayış sahəsi ilə təmin etməyə imkan vermədikdə, keçmiş ailə üzvünün göstərilən mülkiyyətçiyə məxsus olan yaşayış sahəsindən müəyyən müddətə istifadə hüququ məhkəmənin qərarı əsasında saxlanıla bilər.

Azərbaycan Respublikası Mənzil Məcəlləsinin 30.1-ci maddəsində həmin norma ilə tənzimlənən mülki-hüquq (mənzil) münasibətləri üzrə mübahisə tərəflərinin dairəsi müəyyən olunmuşdur: bir tərəfdən yaşayış sahəsinin mülkiyyətçisi, digər tərəfdən, onun ailə üzvləri və ailə üzvü hesab edilə biləcək digər qohumları (sonuncular yalnız mülkiyyətçi tərəfindən ailə üzvü kimi yaşayış sahəsinə köçürüldükdə onun ailə üzvü hesab olunurlar). Tərəflərin dairəsini dürüst müəyyən etmək ona görə vacibdir ki, Mənzil Məcəlləsinin 30-cu

maddəsinin tətbiqi yalnız həmin sübyektlər barəsindən mümkündür və bu normanın qeyri-subyektlər barəsində hüquqi qüvvəsi yoxdur.

“Avşar Türkiyəyə qarşı” iş üzrə qərarında Avropa Məhkəməsi göstərir ki, sübutları qiymətləndirən zaman məhkəmə “əsaslı şübhə yaratmayan” sübut standartını qəbul edir. Belə sübut kifayət qədər inandırıcı, aydın və bir-birinə uyğun gələn məntiqi nəticələrin və ya faktlarla bağlı oxşar təkzib edilməyən ehtimalların mövcudluğundan irəli gələ bilər.

İstinad olunan milli qanunvericilik normalarından və Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinin hüquqi mövqeyindən görüldüyü kimi hazırkı mübahisədə iddianı sübut etmə yükü iddiaçının üzərinə düşür. İddiaçı isə öz iddiasının haqlı olmasını mötəbər sübutlarla sübut edə bilməmişdir.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası Məhkəməsinin Plenumu “N.Məmmədovanın şikayəti üzrə məhkəmə aktlarının Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına və qanunlarına uyğunluğunun yoxlanılmasına dair” 31 yanvar 2006-cı il tarixli qərarında qeyd etmişdir ki, məhkəmə qətnaməsi hüquqla bağlı mübahisəyə baxıldıqdan sonra məhkəmə iclasında müəyyən olunmuş işin faktiki halları və hüquq normaları əsasında çıxarılır. İddiaçının hüququnun pozulması təsdiqlənsə, məhkəmə öz qətnaməsilə bu hüququ müdafiə etməlidir. Əgər iddiaçının hüququnun pozulması təsdiqlənməzsə, məhkəmə onun iddiasını rədd etməli və bununla da, cavabdehin iddiaçının əsassız hərəkətləri və ya fikirləri ilə pozula biləcək hüquqlarını müdafiə etməlidir. Hər bir halda məhkəmənin qətnaməsi, ilk növbədə, məhz mübahisə tərəflərinin fərdi hüquqlarını və qanuni mənafələrini müdafiə edən akt kimi çıxış etməlidir.

Kassasiya kollegiyası, apellyasiya instansiyası məhkəməsinin gəldiyi nəticə ilə razılaşaraq qeyd edir ki, hazırkı işin faktiki hallarını tam, hərtərəfli və obyektiv araşdırmış və tərəflər arasında mübahisənin həlli üçün tətbiq edilmiş qanun normaları və prosesual hüquq normalarını düzgün tətbiq etmiş, iş üzrə qanuni və əsaslı qətnamə qəbul etmişdir.

Kassasiya şikayətinin dəlilləri əsassızdır, həmin dəlillər apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qətnaməsinin kassatora aid hissədə ləğvi üçün qanuni əsas deyildir. Belə ki, aşağı instansiya məhkəmələri tərəfindən prosesual qanunvericiliyin sübutlarla bağlı bütün müddəalarına qanunauyğun şəkildə riayət etmişlər.

Azərbaycan Respublikası MPM-in 417.1.1-ci maddəsinə əsasən kassasiya məhkəməsi işə baxarkən apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qətnamə və ya qərarını dəyişiklik edilmədən, şikayəti təmin etmədən saxlaya bilər.

Göstərilənlərə əsasən və Azərbaycan Respublikası MPM-in 416-417, 419, 421-ci maddələrini rəhbər tutaraq, məhkəmə kollegiyası

QƏRARA ALDI:

İddiaçı ***nın kassasiya şikayəti təmin edilməsin.

İş üzrə Şəki Apellyasiya Məhkəməsi Mülki Kollegiyasının 11.10.2018-ci il tarixli, 2(107)-2186/2018 nömrəli qətnaməsi dəyişiklik edilmədən saxlanılsın.

Qərar qəbul edildiyi andan qüvvəyə minir.

Sədrlik edən:

Hakimlər:

Əsli ilə düzdür

Ali Məhkəmənin hakimi

Sənan Hacıyev